

ЗЕМЛЯ
НАЦІОНАЛІЗОВАНИЙ
ДЕПОРТАЦІЯ
РУЙНУВАННЯ

БАЛАНДА

ПЛАН

ХЛІБОЗАГОТІВЛ

СОЦІАЛІСТИЧНИЙ

Музей
Голодомору

СЕЛЯНСТВО

КОНТРОЛЬ

ГЕНОЦИД

1933

БЕЗБОЖНИКИ

КОЛГОСПНИКИ

РЕПРЕСІЇ

ПАРТІЯ

УКРАЇНЦІ

Голодомор — геноцид:
ТЕРМІНОЛОГІЯ

ЗЕРНОСХОВИЩА

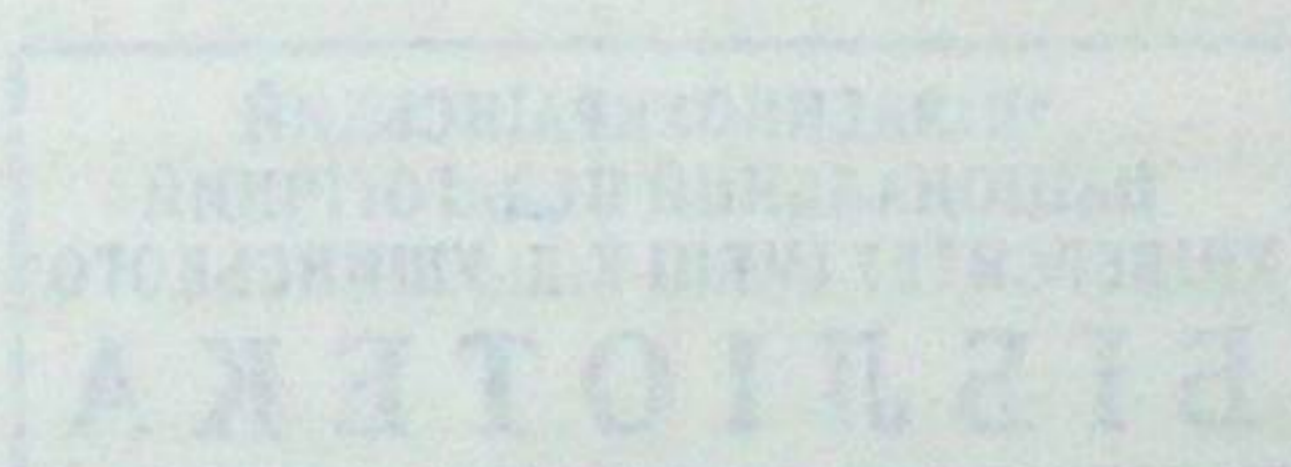
ХЛІБ

КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ

ГОЛОДОМОР

Національний музей Голодомору-геноциду
Інститут дослідження Голодомору

Голодомор – геноцид:
ТЕРМІНОЛОГІЯ

Київ – 2019

УДК 341.485(477)(038)

Г61

Б-ка ПНПУ ім. К.Д.Ушинського

ПД9756

Рецензенти:

Ярослав Калакура, доктор історичних наук, професор

Наукові редактори:

С. Старовойт, В. Брехуненко, О. Стасюк

Затверджено до друку Науково-методичною радою
Національного музею Голодомору-геноциду

ПД 9756

**Голодомор-геноцид: термінологія / Національний музей
Г61 Голодомору-геноциду, Інститут дослідження Голодомору /**
автор. колектив: В. Марочко, С. Старовойт, Л. Артеменко, Д. Байке-
ніч, І. Батирєва, О. Вигодованець, Я. Гринько, М. Костів, Ю. Коцур,
Т. Кравчук, І. Курганська, К. Лук'янець, Т. Сопронюк, Я. Городняк,
Г. Голубєва. -К.: Майстер книг, 2019. – 64 с.
ISBN 978-617-7652-29-7

Науково-популярне видання, що містить роз'яснення най-
частіше вживаних термінів, пов'язаних зі злочином Голодомору-
геноциду. Адресоване краєзнавцям, викладачам, вчителям, студен-
там, школярам – широкому колу читачів, зацікавлених історією
України.

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШИНСЬКОГО
БІБЛІОТЕКА

УДК 341.485(477)(038)

ISBN 978-617-7652-29-7

© Національний музей Голодомору-геноциду,
Інститут дослідження Голодомору, 2019.
© Автори, 2019.

Зміст

Передмова	3	Державне політичне управління	
Голодомор	5	УСРР	18
Геноцид	6	Жертви Голодомору	19
Голод	7	Загороджувальні загони	19
Голодовка	7	Закон про 5 колосків	19
Голодова катастрофа	7	Закон України «Про Голодомор	
Масовий штучний голод	7	1932–1933 років в Україні»	20
Загальносоюзний голод	8	Закриті розподільники	20
Адміністративне виселення	9	Закриті їдальні	20
Артіль сільськогосподарська	9	Зсипний пункт	21
Баланда	10	Індуси	21
Безбілковий набряк		Канібалізм	21
(безбілкове опухання, ББО)	10	Контракція	22
Безпритульні діти	10	Колективізація	23
Безбожники	11	Колгоспний рух	
Бригада	12	(колгоспизація)	23
Бригадир	12	Колгоспник	23
Буксирні бригади	13	Контрольна комісія Робітничо-	
Бідняки	13	селянської інспекції УСРР	24
Виселки	14	Куркуль	24
Виконавці Голодомору	14	Липники, лип'яники	25
Відхідництво	15	Маторженики	26
Волинки	16	Машинно-тракторні станції	26
Громадське харчування	16	Мірчук	26
Двадцятип'ятитисячники	17	Місця масового поховання	
Десятихатники/ двадцятихатники	18	жертв Голодомору	27
		Насінневі фонди	28

Натуральний аванс	28	Розпродаж майна	44
Натуральний штраф	29	Розстрільні справи	45
Об'їзди	30	Саботаж	46
Об'єднане державне політичне управління СРСР	30	Свідок Голодомору	47
Одноосібники	31	Сільський актив	48
Оперативні заходи	31	Соцзмагання	48
Організатори Голодомору	32	Судові репресії	49
Пайок	32	Сурогат	50
Паспортизація в СРСР	33	Твердоздавець	51
Переселення колгоспів з РСФРР	34	Територія Голодомору	52
Підкидні (підкидьки, підкинуті немовлята)	34	Торгзін	53
План до двору	35	Трансгенераційні наслідки Голодомору	54
Позасудові репресії	36	Трійки	55
Політвідділи машинно- тракторних станцій	36	Трудодень	56
Політичні репресії	37	Трупоїдство	57
Постгеноцидний синдром	38	Товариство спільного обробітку землі	58
Постраждалі від Голодомору	38	Ударництво	58
П'ятиденка	39	Уповноважені із хлібозаготівель	59
Радгоспи	40	Усуспільнення	59
Режим «чорних дощок»	41	Ухильники	59
Робітничо-селянська міліція	42	Хлібозаготівлі	60
Робсількори	43	Червоні валки	61
Розкуркулення	44	Червона мітла	61
		Щуп	61

20-00

Науково популярне видання

Голодомор-геноцид: термінологія

Авторський колектив:

*В. Марочко, С. Старовойт, Л. Артеменко,
Д. Байкеніч, І. Батирева, О. Вигодованець,
Я. Гринько, М. Костів, Ю. Коцур, Т. Кравчук,
І. Курганська, К. Лук'янець, Т. Сопронюк,
Я. Городняк, Г. Голубєва.*

Підписано до друку 19.11.2019 р. Формат
60×90/16. Папір офсетний. Друк офсетний.

Видавництво
«Майстер книг»

м. Київ, вул. М. Кривоноса, 2Б
e-mail: info@masterknyg.com.ua

Свідоцтво про реєстрацію ДК № 3861 від 18.08.2010 р.

Видруковано

МАЙСТЕР
КНИГ